

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya

maharṣi vēdavyāsapraṇītaṃ śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam

॥ ṣaṣṭhaskandhē ēkādaśō'dhyāyaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya
śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ ṣaṣṭhaskandhē ēkādaśō'dhyāyaḥ ॥

śrīśuka uvāca

ta ēvaṃ śaṃsatō dharmam vacaḥ patyuracētaḥ |
naivāgrhṇan bhayatrastāḥ palāyanaparā nrpa || 1 ||

viśīryamāṇāṃ pṛtanāmāsurīmasurarṣabhaḥ |
kālanukūlaistridaśaiḥ kālyamānāmanāthavat || 2 ||

drṣṭvātapyata saṅkruddha indraśatruramarṣitaḥ |
tān nivāryaujasā rājan nirbhartsyēdamuvāca ha || 3 ||

kiṃ va uccaritairmāturdhāvadbhiḥ pṛṣṭhatō hataiḥ |
na hi bhītavadhaḥ ślāghyō na svargyaḥ sūramāninām || 4 ||

yadi vaḥ pradhanē śraddhā sāraṃ vā kṣullakā hṛdi |
agrē tiṣṭhata mātraṃ mē na cēd grāmyasukhē spṛhā || 5 ||

ēvaṃ suragaṇān kruddhō bhīṣayan vapuṣā ripūn |
vyanadat sumahāprāṇō yēna lōkā vicētaḥ || 6 ||

tēna dēvagaṇāḥ sarvē vṛtravisphōṭanēna vai |
nipēturmūrcchitā bhūmau yathaivāśaninā hatāḥ || 7 ||

mamarda padbhyāṃ surasainyamāturaṃ
 nimīlitākṣaṃ raṇaraṅgadurmadaḥ |
 gāṃ kampayannudyataśūla ōjasā
 nālaṃ vanaṃ yūthapatiryathōnmadaḥ || 8 ||

vilōkya taṃ vajradharō'tyamarṣitaḥ
 svaśatravē'bhidravatē mahāgadām |
 cikṣēpa tāmāpatatīm suduḥsahām
 jagrāha vāmēna karēṇa līlayā || 9 ||

sa indraśatruḥ kupitō bhr̥śaṃ tayā
 mahēndravāhaṃ gadayōgravikramaḥ |
 jaghāna kumbhasthala unnadan mṛdhē
 tatkarma sarvē samapūjayannṛpa || 10 ||

airāvatō vṛtragadābhimṛṣṭō
 vighūrṇitō'driḥ kuliśāhatō yathā |
 apāsarad bhinnamukhaḥ sahēndrō
 muñcannasṛk saptadhanurbhr̥śārtaḥ || 11 ||

na sannavāhāya viṣaṇṇacētasē
 prāyuṅkta bhūyaḥ sa gadāṃ mahātmā |
 indrō'mṛtasyandikarābhimarśa -
 vītavyathakṣatavāhō'vatasthē || 12 ||

sa taṃ nṛpēndrāhavaśāmyayā ripuṃ
 vajrāyudhaṃ bhrātṛhaṇaṃ vilōkya |
 smaraṃśca tatkarma nṛśaṃsamāṇhaḥ
 śōkēna mōhēna hasaṇjagāda || 13 ||

vr̥tra uvāca

diṣṭyā bhavān mē samavasthitō ripu -
 ryō brahmahā guruhā bhrātr̥hā ca |
 diṣṭyānṛṇō'dyāhamasattama tvayā
 macchūlanirbhinnadr̥ṣaddhṛdācirāt || 14 ||

yō nō'grajasyātmavidō dvijātē -
 rgurōrapāpasya ca dīkṣitasya |
 viśrabhya khaḍgēna śirāṃsyavṛścat
 paśōrivākaruṇaḥ svargakāmaḥ || 15 ||

hrīśrīdayākīrtibhirujjhitam tvām
 svakarmanā puruṣādaiśca garhyam |
 kṛcchrēṇa macchūlavibhinnadēha -
 maspr̥ṣṭavahniṃ samadanti gr̥dhrāḥ || 16 ||

anyē'nu yē tvēha nṛśaṃsamajñā
 yē hyudyatāstrāḥ praharanti mahyam |
 tairbhūtanāthān sagaṇān niśāta -
 triśūlanirbhinnagalairyajāmi || 17 ||

athō harē mē kuliśēna vīra
 hartā pramathyaiva śirō yadīha |
 tatrānṛṇō bhūtabaliṃ vidhāya
 manasvinām pādarajaḥ prapatsyē || 18 ||

surēśa kasmānna hinōṣi vajraṃ
 puraḥ sthitē vairiṇi mayyamōgham |

mā saṁśayiṣṭhā na gadēva vajraḥ
syānniṣphalaṁ kṛpaṇārthēva yācñā || 19 ||

nanvēṣa vajrastava śakra tējasā
harērdadhīcēstapasā ca tējitaḥ |
tēnaiva śatruṁ jahi viṣṇuyantritō
yatō harirvijayaḥ śrīrguṇāstataḥ || 20 ||

ahaṁ samādhāya manō yathā”ha
saṅkarṣaṇastaccaraṇāravindē |
tvadvajraramḥhōlulitagrāmyapāśō
gatiṁ munēryāmyapavidddhalōkaḥ || 21 ||

pum̐sāṁ kilaikāntadhiyāṁ svakānāṁ
yāḥ sampadō divi bhūmau rasāyām |
na rāti yad dvēṣa udvēga ādhi -
rmadaḥ kalirvyasanaṁ samprayāsaḥ || 22 ||

traivargikāyāsavighātamasmat -
patirvidhattē puruṣasya śakra |
tatō’numēyō bhagavatprasādō
yō durlabhō’kiñcanagōcarō’nyaiḥ || 23 ||

ahaṁ harē tava pādaikamūla -
dāsānudāsō bhavitāsmi bhūyaḥ |
manaḥ smarētāsupatērguṇāṁstē
gr̥ṇīta vāk karma karōtu kāyaḥ || 24 ||

na nākapṛṣṭhaṁ na ca pāramēṣṭhyaṁ
na sārvaabhaumaṁ na rasādhipatyam |

na yōgasiddhīrapunarbhavam vā
samañjasa tvā virahayya kāṅkṣē || 25 ||

ajātapakṣā iva mātaram khagāḥ
stanyaṃ yathā vatsatarāḥ kṣudhārtāḥ |
priyaṃ priyēva vyuṣitaṃ viṣaṇṇā
manō'ravindākṣa didṛkṣatē tvām || 26 ||

mamōttamaślōkajanēṣu sakhyaṃ
saṃsāracakrē bhramataḥ svakarmabhiḥ |
tvanmāyayā'tmātmajadāragēhē -
ṣvāsaktacittasya na nātha bhūyāt || 27 ||

|| iti śrīmadbhāgavatē mahāpurāṇē pāramahaṃsyāṃ saṃhitāyāṃ
ṣaṣṭhaskandhē vṛtrasyēndrōpadēśō nāma ēkādaśō'dhyāyah ||